

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Od Bałtyku do Alp - zarys zmian środowiska naturalnego w pradziejach

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia Specjalność Archeologia Pradziejowa i Średniowieczna Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 19ARLAPSS.22S.15866.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Iwona Sobkowiak-Tabaka	
Prowadzący zajęcia	Iwona Sobkowiak-Tabaka	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z o przemianach środowiska naturalnego od późnego glacjału po okres subborealny
C2	Poszerzenie wiedzy w zakresie badań interdyscyplinarnych związanych z rekonstrukcją paleośrodowiska (łącznie z zaplanowaniem własnych badań)
C3	Zapoznanie studentów z wpływem środowiska naturalnego na bytowanie społeczności pradziejowych

Wymagania wstępne

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Potrafi scharakteryzować przemiany paleogeograficzne, występujące od późnego plejstocenu do okresu subborealnego	ARL_K2_W02, ARL_K2_W03, ARL_K2_W05	Wypowiedź ustna
W2	Rozumie specyfikę poszczególnych procesów kształtowania się stanowisk archeologicznych i znaczenie wpływu środowiska naturalnego na bytowanie społeczności pradziejowych	ARL_K2_W02, ARL_K2_W03, ARL_K2_W05	Wypowiedź ustna
W3	Potrafi zaprojektować własne badania związane z rekonstrukcją środowiska przyrodniczego	ARL_K2_W02, ARL_K2_W04, ARL_K2_W05, ARL_K2_W09	Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Posiada umiejętności kreatywnego wykorzystywania danych pochodzących z różnych nauk przyrodniczych (m.in. geologii, geomorfologii, gleboznawstwa, sedimentologii, archeobiologii) w interpretacji zjawisk społecznych	ARL_K2_U03, ARL_K2_U04, ARL_K2_U13	Projekt
U2	Potrafi krytycznie ocenić wyniki analogicznych badań prezentowanych w literaturze przedmiotu	ARL_K2_U05, ARL_K2_U06, ARL_K2_U08	Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotowy do współpracy z naukowcami z dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych	ARL_K2_K01	Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Środowisko naturalne Niziny Środkowoeuropejskiej w poszczególnych okresach - od Dryasu I do Subborealu	W1	Konwersatorium
2.	Relacje pomiędzy człowiekiem a środowiskiem naturalnym na wybranych przykładach z okresu paleolitu, mezolitu, neolitu oraz epoki brązu	W2, U1, K1	Konwersatorium
3.	Metody z zakresu nauk przyrodniczych, fizyko-chemicznych i nauk o Ziemi wykorzystywane w rekonstrukcji paleośrodowiska	W3, U1, K1	Konwersatorium
4.	Konstrukcja wniosku o finansowanie badań archeologicznych i paleośrodowiskowych - cele, metody badawcze, znaczenie badań, kosztorys, itp.	W1, W3, U1, U2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Uczenie problemowe (Problem-based learning)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Aktywny udział w zajęciach i przygotowanie do zajęć. Obecność na zajęciach, dopuszczalna 1 nieobecność, pozostałe nieobecności trzeba nadrobić podczas dyżuru. Na ocenę końcową składa się aktywność na zajęciach 50% oceny i zaliczenie praktyczne 50% oceny. Skala ocen: bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania (od 85%) dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania (od 75%) dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania (od 70%) dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania (od 65%) dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania (od 60%) niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował treści nauczania lub/i był nieobecny na zajęciach (poniżej 60%)

Literatura

Obowiązkowa

1. Domańska L., Kittel P., Forysiak J. (red.), Środowisko-Człowiek-Cywilizacja, t. 2: Środowiskowe uwarunkowania lokalizacji osadnictwa, Poznań, 2009.
2. Kurzawska A., Sobkowiak-Tabaka (red.) Mikropreszłość. Badania specjalistyczne w archeologii. Poznań, 2021 (wybrane rozdziały).
3. Makohonienko, D. Makowiecki, Z. Kurnatowska, Studia interdyscyplinarne nad środowiskiem i kulturą w Polsce. Środowisko – Człowiek – Cywilizacja, t. 1, Poznań, 2007.
4. Pelisiak A., Gębica P. Podstawy geomorfologii i gleboznawstwa dla archeologów, Rzeszów, 2007.
5. Wolański N. Ekologia człowieka, t.1., Warszawa, 2006.

Dodatkowa

1. Ralska-Jasiewiczowa M., Latałowa M., Wasylińska K., Tobolski K., Madeyska T., Wright Jr. H. E., Turner Ch., Late Glacial and Holocene history of vegetation in Poland based on Isopollen maps, Karków, 2004:
2. Dybova-Jachowicz S., Sadowska A. (red.), Palinologia, Kraków, 2003.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie pracy pisemnej	10

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stosowania w praktyce badawczej wiedzy związanej z promocją archeologii w społeczeństwie
ARL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę archeologiczną i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową
ARL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi samodzielnie integrować wiedzę z różnych dziedzin archeologii oraz zastosować ją w różnych sytuacjach
ARL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów źródeł archeologicznych (np. artefakty, ekofakty) stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym
ARL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi tworzyć syntezę i formułować wnioski badawcze rzeczowo je puentując z wykorzystaniem własnych opinii oraz poglądów innych autorów
ARL_K2_U08	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami z zakresu archeologii i dyscyplin pokrewnych oraz niespecjalistami w języku polskim i/lub języku angielskim, a także popularyzować wiedzę o archeologii, przeszłych wytworach kulturowych oraz instytucjach archeologicznych
ARL_K2_U13	Absolwent/ka potrafi kierować pracą w grupach oraz współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych
ARL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym szczegółową terminologię archeologii
ARL_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym teorię, metodologię i metody badawcze z zakresu archeologii
ARL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym wiedzę archeologiczną prowadzącą do specjalizacji w obszarach badawczych archeologii pradziejowej i średniowiecznej, orientalnej i antycznej, a także dziedzictwa archeologicznego
ARL_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym powiązania archeologii z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, społecznych, przyrodniczych i ścisłych, pozwalające na integrowanie perspektyw badawczych właściwych dla badań interdyscyplinarnych
ARL_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym zakres prac naukowo-technicznych realizowanych w trakcie terenowych badań archeologicznych i informacje dotyczące samodzielnego nimi kierowania